

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile neînscrise nu se
primesc.
Manuscrisele nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux, Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, E. Steiner Bernat, Julius
Leopold (VII. Kraschot-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie gamă pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tariful
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în ne-care și
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dușul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 210.

Brașov, Joi 23 Septembrie (6 Octombrie).

1904.

NOU ABONAMENT LA „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octombrie st. v. 1904

se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinatorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corone, pe șase luni 12 corone, pe trei luni
6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Cestiuni grave principiare.

Astăzi primăvară, când în con-
gregațiunea comitatului Sibiu s'au
fost făcut din partea Românilor două
propuneri de interes mare principiar
pentru toți Nemaghiarii și de-o im-
portanță specială pentru poporul ro-
mân, er congregațiunea a fost pri-
mit unanim ca aceste propuneri să
fie puse la ordinea zilei congrega-
țiunii de toamnă — era permis de
a spera, că, ajungând în discuțiune
aceste propuneri, ele vor fi resolu-
tate în mod favorabil de adunarea
comitatensă sibiiană.

Era permis de a-o spera și mulți
se vor fi și purtat până acum cu
această speranță. Cei-ce cunosc însă
mai de-aprope împrejurările de la
noi, prevădura contrariul, și contra-
riul s'a și întâmplat.

În congregația de alaltăieri, pe
lângă alte cestiuni de interes mai
mult local, erau puse la ordinea zi-
lei: a) propunerea d-lui Nic. Ivan de
a se înainta prin guvern o adresă
cătră Majestatea Sa cu rugarea de
a se restitu banii colectați în favo-

rea ridicării unui monument pentru
Avram Iancu; b) propunerea ace-
lui-ași membru român pentru a se
face o reprezentațiune la guvern, ca
să se revocă ordinul prin care se in-
terdice funcționarea partidului națio-
nal român și să se permită ținerea
de adunări publice de cătră partidele
politice, eventual să fie regulat prin
lege dreptul de întrunire.

Propunerile de mai sus ce i
drept privesc direct nise gravamine
ale Românilor, ori și cine va recu-
noșce însă, că ele sunt tot-o dată
de-o însemnătate capitală principiară
pentru toate naționalitățile nema-
ghiare din această țară, prin ur-
mare și pentru Sașii ardeleni, din
sinul cărora se compune majoritatea
congregației sibiene.

Confiscarea banilor colectați pen-
tru'n monument în memoria unui
mare bărbat istoric al poporului ro-
mân, ca Avram Iancu, pe baza unor
motive imposibile ca acela, că Iancu
ar fi fost „un trădător de patrie“,
este un fapt, care crează un prece-
dent periculos și pentru compatrioții
sași, cărora în consecență li-se poate
interdice ori-ce cinstită a memoriei
bărbatilor lor naționali din acea
epocă, precum a fost martirul sas
Roth.

Nu mai puțin prejudicios pentru
libertatea constituțională și indivi-
duală a tuturor, chiar și a Maghia-
rilor, e faptul, că un guvern eșit din
sinul parlamentului își permite a
confisca dreptul cetățenilor de a se
grupa în partide politice și a ținé
adunări politice de partid în limitele
trase de lege în vigore. Sașii au și
trebuit să resimțā măsura despotică
și anticonstituțională a guvernului
îndreptată contra partidului națio-
nal român, căci li-s'a restrins și lor
dreptul de a ținé adunări publice e-
lectorale pe baza grupării ca națio-
nalitate.

Se tratéză deci de nise cesti-
uni capitale principiare și Sașii, ori
cât de oportuniști ar fi ei, nu se
pot esclude de la apărarea lor, țără

de a-și tăia pentru tot-déuna crénga
de sub picioare. Căci, deși adă parti-
dal popular sășesc e încă tolerat și
adunările sale sunt tratate mai cu
mănuși, nimic nu garantéză, că va
rămâne tot așa, ci toate indică, că și
situația lui se poate schimba mai în
rău, dăinuind fatalul sistem de gu-
vernare actual.

Fată cu ambele propuneri ro-
mâne comisiunea permanentă a co-
mitatului Sibiu, în care Sașii ase-
menea forméză majoritatea, a luat
o pozițiune rezervată și evasivă. Nu
s'a declarat acea comisiune, care se
pronunță mai întâi asupra propu-
nerilor înaintate congregațiunii, nici
pentru, nici contra lor și totuși le-a
respins politicos, cum Sașii o știu
face atât de bine în casuri analoge,
când nu voiesc să supere pe cei de
la putere, dér nici cu partea cea-
laltă n'ar voi să-o rupmă de tot.

Relativ la prima propunere tre-
buie să recunoscem, că desaprobarea
din partea majorității sășesci a con-
gregațiunii, a motivelor, pe baza
cărora guvernul a fost confiscat
banii adunați pentru monumentul
lui Iancu, cuprinde în sine o posi-
tivă desavuare a procederii acestui
guvern.

Dér observarea, că a cere inter-
venirea Majestății Sale în această
cestiune, ar fi o cauză numai a in-
teresenților, se contradice cu consta-
tarea de mai sus. Căci cine sunt
interesenții? — Românii. Și comi-
tatul din ce popor se compune? Din
Sași și Români. Decă comitatul, care
trebuie să reprezente interesele în-
tregei sale populațiuni e dator, când
vede, că guvernul sășiresce un act
necorect și prejudicios, să sară în
ajutorul populațiunii sale fără deo-
sebite decât se tratéză de Sași ori
de Români.

Încât pentru a doua cestiune, a
libertății grupărilor și adunărilor de
partid, majoritatea sășescă a con-
gregației s'a ferit chiar de a atinge
măcar această cestiune și a răspuns
numai evasiv, ventilând exclusiv acel

punct al propunerii Ivan, care su-
leva numai cestiunea eventuală a
regulării dreptului de întruniri prin
lege.

Nici nu era de așteptat altceva
în situațiunea actuală, când Sașii
fac parte chiar din partidul gnver-
nului. Nici n'avem să ne așteptăm
ca vre-odată cauza partidului nostru
național să afle vr'un sprijin din
partea majorităților influențate de
guvern ale municipiilor.

Acastă cauză vitală pentru noi
și pentru succesul luptelor noastre de
emancipare rămâne să o resolvăm
noi Români înși-ne, fără de a mai
aștepta vr'un ajutor străin, prin în-
țelepciune, energie și devotament
sincer și neclintit.

Răsboiul vamal cu România?
Din *Bucuresci* i-se telegrafieză diarului
„Budapesti Hirap“: Ministrul comun de
esterne *Goluchowski* a făcut guvernului
român propunerea, ca până la aranjarea
cestiunii convenției comerciale, să se în-
ființeze un provisoriu de un an. *Propune-
rea acestu n'a fost primită până acum.*
Decă nu va succede a-se găsi un mod
de-ocare de soluțiune, atunci raporturile
comerciale între Austro-Ungaria și Româ-
nia ar lua caracterul unui *răsboi vamal*
latent. Noul tarif vamal român, care în-
tră în vigore încă la 1 Decembrie n., con-
ține taxe vamale la cari convenția ac-
tuală nu poate fi obligată, decă guvernul
român va pune sub vamă foarte multe
mărfuri, cari se esportă din Austro-Unga-
ria (în România).

La acesta adaugem, că negocierile
pentru convenția comercială între Româ-
nia și Austro-Ungaria nu vor începe de
cât în cursul lunei Noemvrie, așa încât
ele nu vor fi terminate până la 1 Dec-
când guvernul român urméză să pună în
aplicare noul tarif vamal.

O întrebare economică ce se impune.

II.

Cam tot așa este și în ce pri-
vesce directiva, ce o putea da și avé
literatura economică și revirimentul
ce-l poate produce ea. Să se adreseze

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(3)

Ferestra sclipitoare.

De F. Clemens.
— Urmare. —

2.

În Tarbes, orașul comercial de pe
Adour, prietenii se despărțiră.

Roche-Bartelot se dădu jos, pe când
Jean Moulin și-a urmat drumul spre Cau-
terets. Moulin era nu numai un funcțio-
nar dibaci de poliție, dér și un amic en-
tusiast al naturii. Îi salta inima de bucu-
rie, când zări piscurile Pirenilor desfășu-
rându-se înaintea ochilor și când de la
gară a făcut pe jos cei câți-va kilometri
prin valea romantică, unde la o înălțime
de aproape o mie de metri este situată
stațiunea balneară Cauterets, fericirea lui
era completă. Prin vale vijăia un pârău
săltăreț de munte. Îndată-ce însă a zărit
din depărtare casele, amicul naturii se
prefăcu érași detectiv, omul se prefăcu

funcționar și de-acum înainte alt gând
nu avea, afară de însărcinarea ce i-se în-
credințase.

În orașel nu s'a oprit mult. Ceru la
biurou lista locuințelor, întrebă după odăi
între cari și după quartirul locotenentului
Gérard.

„Ah, casa unde a locuit Gérard e
departe!“ răspunse funcționarul de la
biurou.

„Departe?“

„Da, mai bine de-o jumătate de
oră de la oraș, lângă casarma soldaților
de la vamă.“

„Atunci nu e pentru mine. Distanța
de la oraș mi-ar conveni ce e drept, căci
eu caut tocmai liniștea și singurătatea,
dér lângă o casarmă...“

„Pardon, domnule! Nu trebuie să vă
faceți idee, că ar fi o casarmă cu soldați
mulți și cu șmot mare. Numărul păzi-
torilor de graniță este foarte mic și în
privința acesta nu trebuie să vă temeți,
că veți fi superați. Este o liniște com-
pletă.“

„Regiunea este încântătoare?“

„Da. Este o regiune din cele mai
bogate în frumusețile naturii.“

„Atunci vréu să văd locuința.“

„Însă...“

„Ce însă? Mai este vr'un cusur?“

„Hm... nu știu. N'ați audiat, că în
părțile acestea a dispărut un ofițer fără
a i-se mai da de urmă, probabil a fost
ucis?“

„Ba da, îmi aduc aminte.“

„Ei bine, ofițerul locuia tocmai în
casa acesta. Nu aparține erarului, dér
fiind așa aproape de casarmă, ofițerii o luau
în tot-déuna cu chirie.“

„Dór n'a fost omorât ofițerul chiar
în acea locuință?“

„Asta nu!“

„Atunci am să caut se văd totuși
casa.“

Detectivul n'a mai zăbovit să vadă
și alte odăi, ci luându-și un conducător,
se duse spre locuința locotenentului dis-
părut. Regiunea se deschidea înaintea lui
din ce în ce mai pomposă. De ambele

părți se înălțau nise păreți de stânc
îmbrăcați în verdele sombru al molidvilor,
ér casa, ce voia să alégă era într'o căl-
dare adincă, de unde nu se puteau vedé
decât munții, pădurea și cerul.

Înainte de a intra în casă, Moulin
își achită conducătorul, apoi bătù la ușă.
Imediat deschise Silvin. Moulin îi măsură
de sus până jos și cunoscă numai decăt
că ordonanța este om credincios și cin-
stit. Moulin îi întinse mâna ca unui prie-
tin și apoi își luă odăița în posesiune.

În timp ce se aranja în odăiță, Mou-
lin puse pe ordonanță să-i povestescă totă
șiretenia lucrului. Ordonanța i-a confirmat
tot, ceea-ce el scia din informațiunea pri-
mită la Paris. Tot așa și locotenentu
Autremont, căruia s'a prezentat după aceea.

„S'au făcut în adevăr toate cercetă-
rile posibile, pentru a găsi pe cel dis-
părut?“ întrebă Moulin.

„Tôte. Timp de opt zile patrulele
companiei au cutrierat toate colțurile și
văgăunile și au scormonit toate ascundé-
torele munților, întru cât erau accesibile.“

decă și ea direct poporului de rënd, ori inteligenței sale? S'ar putea și una, și alta.

Decă vom arunca o privire fugitivă asupra literaturii noastre economice de până acum, vom găsi, că influința și rezultatul ce ea a dat, a fost foarte modest și n'a putut produce între Români de dincóce de Carpați un reverment în favorul agriculturii raționale. Vom lăsa la o parte cărțile ocazionale de agricultură apărute până acum în limba română de ómeni străini de ramura agronomiei: Cartea de agricultură a d-lui G. Moian, învățator de desterității (lucrul manual), *Tratatul de Crescerea vitelor*, scris de un profesor de limba franceză din Iași, și *Economia rurală* cea scrisă de 12 preoți, cari au fost închiși în penitenciarul din Seghedin, — căci nu am vroi să răpim timpul cetitorului cu recenziunea lor. Nică diferite povețe și instrucțiuni economice ale unui zeles învățator sătesc diletant.

Din revistele de specialitatea agriculturii, ce apar în limba română, „Gazeta Săteanului“ numai numirea o avea pentru sătean, dăr încolo era revistă enciclopedică pentru pătura cultă. Diarul societății centrale de agricultură al marilor arêndași din România se adresează exclusiv sătenilor și se împarte la tóte școlile din țeră—„Agrarul“ apără interesele marilor proprietari agrari din România și încă n'are o țintă bine definită în ceea-ce privește progresul agriculturii, căci revistele marilor cultivatori de moșii și domenii natural ar fi să promoveze și să desvólte esigențele și progresul culturii mari. La noi „Revista economică“ organul oficios al băncilor, încă n'a adus nici un singur articol din ramurile agriculturii sistematice.

Vom lua acum numai 3—4 reviste scrise de specialiști și profesori de agricultură. Regretatul Ștefan Pop, fost profesor multă vreme la Blăși. la preparandie și Seminarul teologic,—își scotea și un jurnal „Economul“ — a încercat să compună un Manual de agricultură, special pentru trebuințele țeranului nostru, pe care îl intitulase *Economia Rurală*, dăr n'a reușit. Cartea sa nu s'a bucurat de trecere și de iubirea poporului nici până-ce era în viață autorul, care s'a mutat în urmă la Bucuresci. D-l Ștefan Pop era om cu cultură superióră, bun pedagog și om cu vederi largi și în cele economice și cu experiență îndelungată; decă nime nu-l pôte bănuî, că n'a cunoscut nevoile țeranului nostru și n'a voit să-l ajute.

Profesorul Dr. Popovici Lupa,

însărcinat de Casa Școlilor din Bucuresci, a încercat să compună un op elementar de agricultură, care să fie ieftin, destinat de a servi ca Manual didactic pentru școlile elementare de agricultură, pentru școlile sătesci și de carte de consultat pentru învățatorii sătesci. Cartea fiind subvenționată și tipărită pe speșele Casei Școlilor, autorul a putut să-o scótă și dea pe un preț destul de ieftin. Agrologia și cultura plantelor la olaltă cu 2 lei; n'are nimeni de a-se plânge, că n'ar fi destul de ieftină. Resultatul practic? În școlile elementare de agricultură nu s'a putut introduce ca manual didactic în școlile sătesci cu atât mai puțin, ér învățatorii se plâng, că nu se pot servi de ea.

Un alt confrate, director și profesor la o școlă română de agricultură de curând înființată, ne scrie, că densusul a compilat, tradus și copiat și a făcut un manual complect de economie, cam 20 cóle de tipar, indiferent, decă autorii, după cari a lnat, a copiat și tradus sunt din cei mai buni, și decă aprecierile lor se potriveșcu raporturile noastre sociale, economia de sol și climă, ori ba și decă manualul este bine scris într'un stil ușor și la înțelesul poporului, ori ba? L'am sfătuit să o mai țină, și să nu o publice, căci pe lângă muncă se angajează în cheltueli mari, pe cari nici după dece ani nu și-le va întórce. Noi toți într'un interval de 30 de ani, n'am reușit să dăm aceea ce vroesce (?) poporul, și densusul după 3 ani deja, se o fi găsit, și încă după autori străini!! Bunăvoința și munca de sigur, că nici densusului nu i-se pot contesta.

Bibliotecile populare economice ale „Asociațiunei“ și ale „Domeniilor Corónei“, după broșurile apărute până acum, pe motivul ieftinătății, le putem trece cu vederea, mai cu semă, că multe din ele sunt compilate de ómeni străini de materie, ce vor să o infiltreze în alții. Cu literatura economică poporală decă n'am reușit și cu greu se va produce un reviriment, când majoritatea poporului cultivator abia scie ceti și scrie.

(Va urma.)

Deschiderea conferinței inter-parlamentare pentru arbitragiu și pace s'a făcut cu mare solemnitate alaltă-eri în Boston. D-l Hay, secretar de Stat la ministerul afacerilor străine, a urat bunăvenire delegaților în numele guvernului, și a declarat, că președintele republicii Roosevelt examinază cestiunea de a negocia cu acele state europene, cari ar dori încheierea unor tratate de arbitragiu.

D-l Hay exprimă speranța de a puté su-pune aceste tratate Senatului în cursul viitórei ierni. Tot de-odată d-l Hay a re-innoit declarația, că d-l Roosevelt are intențiunea de a invita guvernele să continue opera conferinței de pace de la Haga și în această privință are speranța de a puté atrage, în curând, atențiunea guvernelor asupra cestiunei contrabandei, momentul actual fiind nepotrivit, căci cestiunea pôte fi pusă în legătură cu războiul ruso-japones.

Din Macedonia sosesc éráși sciri neliniștítóre. După o telegramă din Belgrad, bandele bulgare prigonesc pe locuitorii sêrbi din Macedonia. Autoritățile turcesci nui apără. Comitagiile condamnă la mórte pe locuitorii sêrbi mai bogăți și-iucid în mod barbar. Acéstă pustiire a elementului sêrbesc neliniștesc în mare grad guvernul sêrbesc. Ministrul sêrbesc de esterne *Fasic* a chemat la Belgrad pe consulul *Ristic* din Úsküb, care a avut o lungă conferență cu *Pasic*, ér acéstă a cerut o audiență la rege. Se așteptă cu mare încordare decisiunea guvernului. Probabil, că evenimentele aceste vor grăbi călătoria regelui Petru la Euxinograd. Se crede, că guvernul sêrbesc va adresa Turciei o notă de protestare, ér marilor puteri un memorandum.

Combaterea malariei.

De Dr. I. Popp, medic-colonel.

(4) (Urmare.)

Se mai citéză împotriva teoriei acesteia și faptul că mulți marinari cari sunt nevoiți a-se aprovisiona cu apă potabilă pe cóstele infectate cu malarie, nu se îmbolnăvesc de acéstă bółă, decă se păzesc și observă precauțiunea de a nu debarca pe uscat. Norton a demonstrat, că introducerea de apă de beut ireproșabilă în fortărețele infectate n'a putut să reducă intensitatea malariei.

Nici teoria aerului nu s'a putut susține. Ea nu se putea aduce în consonanță cu hipotesea că localități grav infectate pot se fie în vecinătate cu localități aprópe imune și că navigatorii, cari debarcă la un mal din apropierea unei localități infectate, însé nu întră mai departe pe uscat, n'au căpătat bółă, pe când decă aerul ar conține veninul, atunci ar trebui să-l propage la distanțe mai mici.

Atunci s'a ivit teoria țintarilor cunoscută deja de Romani. Cel dintăi a fost *Lavasi*, care a descris pe acești țintari ca propagatori ai infecțiunei. La 1883 medicul american *King* a enunțat bănuiala în privința țintarilor ordinari. Laveran (1891), Koch (1892) și Manson (1894)

au susținut hotărît acéstă teorie. După-ce Manson a descoperit, că un mosquito este mijlocitorul vermelui filar (*Fadenwurm*), medicul militar engles Ross, din India, a tratat cestiunea mai de-aprópe. El a făcut cercetări migalóse asupra țintarilor, făcú la 1896 experimente cu înțepături de mosquitos asupra bolnavului de malarie și la 1897 a putut să descopere parazitii malariei în doi țintari (*anopheles*) pe cari el i-a cultivat din larve și i-a hrănit cu sânge infectat de malarie. Pas de pas a urmărit el apoi desvóltarea parazitilor malariei în corpul țintarilor și a demonstrat că specia de țintari numită cu terminul scientific *anopheles sunt isvorul și purtătorii infecțiunei*.

Independent de Ross a ajuns și *Grossi*, zoologul italian, la același rezultat. El a descoperit la 22 Maiú 1899 pe „adevărutul spion“ al bólei, pe așa numitul *anopheles claviger*. Dovada clasică pentru tesa *anopheles* a adus-o *Manson* la 1900. A cerut să i-se trimită la Londra *anopheles*-i infectați cu paraziți din sângele ómenilor îmbolnăviți de malarie. Acești țintari l'au înțepat de câteva ori pe tinêrul Manson. Urmarea a fost că Manson s'a îmbolnăvit la 12 zile de friguri intermitente tipice. Așa dăr țintarii numiți *anopheles*-i au produs malarie la un individ, care mai nainte nici odată nu suferise de acéstă bółă și chiar și locul unde s'a făcut experimentul era cu desăvîrșire imun de malarie.

Este constatată așa-dăr, că malarie considerată până acuma ca prototipul bólelor miasmatiche, de fapt este o bółă tipică contagióasă, contagiul însé nu se face direct de la om la om, ci prin mijlocirea țintarilor *anopheles*. Paraziții malariei trebuie să trecă întâi de la om în corpul țintarilor *anopheles*, spre a-și face acolo desvóltarea prin care se fie din nou capabilă a infecta ómeni.

Deja *Laveran* cu ocaziunea descoperirii sale epocale a parazitilor malariei a observat, că unii indiviđi parasitari au capabilitatea de a secreta formațiuni celulare foarte mobile. Cercetând mai departe, a aflat că secretarea acéstă nu este proprie tuturor parazitilor, ci numai indiviđilor la aparență sterili, având mai tot-d'auna forma semilunară, la cari un stadiu de maturitate cu segmentațiune în mai multe corpuri parțiale, adecă paraziți tineri, nu se pot observa. Aceste forme de paraziți, repetăm, la aparență sterili, a semilunelor și discurilor sferice, la îmbolnăvirile próspete, va să dică la primele accese de friguri, decă se esaminéză sângele, abia se pot constata. Repetându-se însé frigurile ei se ivesc mai des și sunt așa de resistenti, încât chiar și casurile, la aparență cu efect de tratament cu chinină, paraziții le supraviețuiesc și în cas de recidivă a frigurilor, — ceea-ce se întâmplă adesea după mai multe luni, — se pot găsi în sânge, chiar și în cazul când o nouă infecțiune ar fi cu desăvîrșire exclusă prin împrejurările externe. (Părăsirea regiunii bântută de malarie).

(Va urma.)

Din congregatiunea comitatului Sibiu.

Am amintit deja în numărul de eri la ultimele sciri, că Dr. Liviu *Lemenyi* în numele clubului român a declarat, că Români nu iau parte la actul alegerii fislogăbirului din Cispădie și a celorlalte alegeri succesive la posturile devenite vacante, fiind-că prin desconsiderarea dorințelor lor referitóre la aceste alegeri, se simt neindreptățiți. Toți membrii romani au părăsit sala pentru durata alegerii.

(Va urma.)

„Și totul de geaba?“
„Absolut nimic nu s'a putut găsi. Moulin se uita aiurit în pământ.“
„Ce aveți de gând să faceți înainte de tóte?“ întrebă ofiterul după o pauză.
„Am să mă amestec printre public, voiú ispiți locuitorii, voiú merge în excursiuni spre a face cunoscință cu țeranii din împrejurime. Nu mă îndoiesc că acestia cunosc mai mulți indiviđi bănuiți că fac contrabandă și-imi vor atrage atenția asupra lor.“
„Credeți că bietul Gérard a fost victima chemării sale?“
„Alt-ceva nu-mi pot închipui. Cine să fi putut avé interes la omórtirea lui? De altmintrea ce fel de ofiter era?“
„Era un ofiter foarte brav.“
„Il iubeau subalternii?“
„Erau gata să trecă prin foc pentru densusul.“
„N'avea dușmani?“
„Pe nimeni, afară de contrabandiști.“
„Și ce fel de viață ducea?“
„Ireproșabilă.“

„Nu sciti să fi avut vr'o dragoste, din pricina căreia să-și fi atras vr'o dușmănie?“
„Nimica. Gérard avea la Toulouse logodnică, dăr pe cât sciu eu, nimeni nu-l dușmănia din pricina acéstă.“
„Ne-au mai rămas contrabandiștii! Decă imi alcătuiți o listă despre indiviđii suspecti, pot să-mi încep cercetările încă astăzi.“ Peste o oră Moulin avea lista. După ce a studiat-o cu de-amănuntul, și-a început lucrarea. Tótă ziua cutriera împrejurimile, stetea de vorbă cu țeranii și industriașii, intra pe la birturile părăsite până la îndepărtările cele mai mari. Tóte în zadar. Nicări vr'o urmă. Nici măcar umbra vr'unei umbre.
Intr'o dimineață se sculă foarte indispus și începú să se imbrace. Iși alesese din adins odaia, în care a locuit locotenentul dispărut. Nu că ar fi așteptat de la acéstă alegere vr'o promovare a cercetărilor sale însé nu voia să lase neobservată nici o măsură ce ar fi putut avé vr'o valóre cât de neînsemnată întru ajun-

gerea scopului. Stetea gânditor la feréstră, singura feréstră ce oavea mica cameră, și privea distrat la păretele de stânci, ce se înălța față 'n față. Sórele lumina toamai pisourile munților din împrejurime. Moulin nu putea să vadă sórele, căci era ascuns după munți și se delecta numai în reflexul luminei ce cădea asupra piscurilor. Arborii erau scólđăți într'o lumină arămie.
Detectivul însé mai observă un lucru. Printre molidvii chireiți din vârful stâncilor zări ceva scilipind, par-că ar fi o suprafață mai mare de sticlă, de care se reflecta lumina sórelei. Intăi nu a dat nici o importanță acestui fenomen, după ce însé se uită mai îndelungat, se întrebă óre ce obiect pôte să fie acolo, care produce scilipirea? Póte o suprafață de apă? Nu, căci atunci n'ar fi putut observa de jos strălucirea. Nu putea să fie decât un obiect care avea o poziție verticală. Mai aruncă o privire într'acolo, dăr reflexul dispăruse și nu-l mai putú descoperi.

(Va urma.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Octomvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	119.—
Renta de corone ung. 4%	97.80
Impr. oail. fer. ung. in aur 3 1/2%	89.—
Impr. oail. fer. ung. in argint 4%	97.65
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. uug. cu premii	209.—
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	161.—
Renta de hartie austr.	99.70
Renta de argint austr.	99.65
Renta de aur austr.	119.65
Renta de corone austr. 4%	99.60
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.05
Losuri din 1860.	154.65
Actii de-ale Banței austro-ungara	16.49
Actii de-ale Banței ung. de credit	783.—
Actii de-ale Banței austr. de credit	678.75
Napoleondori	19.04 1/2
Marci imperiale germane.	117.40
London vista.	239.45
Paris vista.	95.20
Note italiene	95.15

Cursul pietei Braşov.

Din 5 Octomvrie n. 1904.

Banenote rom. Cump. 18.92	Vend. 18.96
Argint roman.	13.80
Napoleond'ori.	19.02
Galbeni	11.20
Ruble Rusesco	2.52 1/2
Marci germane	117.20
Lire turcesco	21.50
Scris. fonc. Albina 5 9/10	101.—
	102.—

„Romana“

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colona în 5 figuri. *Descriată şi explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefaţă“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca redeşeptării noastre naţionale, s'a compus şi înfiinţat în Braşov „Romana“, unicul dans de colona român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Braşov cu ocaziunea acesta şi jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum naţional, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au executat acest dans în tocmai după regulile şi prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broşurei explică „Romana“ în strinsă legătură cu muzica ei după aceste reguli şi prescrieri originale, fără abaterile şi erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături şi în limba germană.)

Meritul autorului broşurei mai sus anunţate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori şi unde în ţinuturile şi ţerile locuite de Români acest dans de colona român să pôtă fi studiat şi jucat cum se cade şi uniform. De aceea a adaus la finea broşurei şi textul frumosei şi atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printru note toate mişcărilor dansului după tactele muzice. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenii între noi, a fost tot-deuna o dorinţă viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, exact şi uniform. Credem, că broşura de faţă, care face istoricul şi descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire şi acurateţă, va satisface pe deplin dorinţei generale.

Broşura este în cuart mare, hartie fină şi tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) şi costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

ANUNCIURI

(insertiuni şi recl.)

sunt a se adresa subscrişei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care creşce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următoarele cărţi:

(La cărţil aici înşirate este a se mai adauge lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultura raţională, de Dr. *George Maior*, profesor de agricultură la şcoala superioară de la Ferestrău şi la Seminarul Nifon Metropolitan din Bucuresci. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, sên Agricultura generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II **Fitotechnia**, sên cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiata de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III **Zootechnia**, sên Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lănarie şi lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV **Economia Rurală**, sên organizaţiunea şi administrarea moşiiilor mari şi mici. Costă 8 corone.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesc esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca şi pe cele mici privitoare la agricultura română din tote ţerile locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale ştiinţei şi tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurenţacu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte germană, francesă etc.

Economia pentru şcoalele populare compusă de Teodor Roşu, învătător la şcoala principală română din Lăpsul-Unguresc. Ediţ. a doua. Preţul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck, de Panaite Iosin. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sêrac în tãrã sêracă“. Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„**Cartea Pugarilor**“ sên povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, creşcerea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto.)

Insoşirile de credit împreunate cu insoşiri de consum, de vânzare, de viier, de lăptărie etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de insoşiri, de F. W. Raiffeissen. Ediţiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruşiu, profesor în Blăşiu. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruşiu, e de cel mai mare folos practico. Costă 50 b. (plus 5 b. porto.)

Imbunătăţirea stării sâtenului, de Gr. G. Peucescu. Preţul 50 bani (pl. porto 5 b.)

„**Cultura şi îngrijirea grâului**“, de I. F. Negruşiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„**Economia**“, pentru şcoalele populare de Teodor Roşu. Preţul 60 bani (plus porto 5 b.)

Scrieri scolare.

Recompensele şi pedepsele în şcoala populară, studiu pedagogic de d. Dariu, cu un adaus, 64 pag. format mare. preţul 60 bani, se pôte procura dela Tipografia A. Mureşianu, precum şi dela autor şi din librării.

Cântul în şcoala populară de Iuliu Pop, învătător în Năsêud. Teoriă, praxă şi cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani şcolastici, ca indreptar pentru cateheti, învătători şi părinţi, prelucrat de *Basilu Raşiu*, profesor la seminarul din Blăşiu. Preţul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru şcoalele inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de Ioan Popiu. Partea I. Etimologia. Ediţiunea II. Preţul 50 bani.

Indreptar teoretic şi practic pentru învătământul intuitiv în folosul elevilor pregarandiali, a învătătorilor şi a altor oment

pe şcoala de V. Gr. *Borgovan* prof. de pedagogie. Ediţiunea III. Preţul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Oral general pentru şcoala română cu 6 clase şi cu un singur învătător de *Georgiu Magyar*. Preţul 80 b. (+ 10 b. p.)

Scriptologia, sên modul de a învêţa cetitul scriind. Indreptariu pentru învêţatori la tractarea Abecedariului de *Basilu Fetri* prof. preparandial pens. Preţul cor. 2. (+ 10 b. p.)

Antropomorfisme şi Antiantropomorfisme în limba română de *Nicolae Sulică*. În limba noastră scrierile de felul acesta sunt rare şi scrierea acesta a d-lui profesor la gimnaziul român din loc Nic. Sulică se distinge nu numai prin conţinutul său bogat şi sistematic, prelucrat după stricta metoda ştiinţifică, ci şi prin limbajul său scris la înţelesul tuturor. Autorul e cunoscut şi din scrierile sale folklorice filologice de până acum. Preţul 80 bani (+ 5 bani porto.)

Cărţi pentru comercianţi şi funcţionari de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea împartidă simplă, de I. C. Panţu. O carte bună pentru a învêţa cu uşurinţă contabilitatea. Pagini I-VIII + 213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„**Curs complet de corespondenţa comercială**“ de I. C. Panţu. Conţine modele de circulare, scrisori de informaţiuni, recomandatiuni şi acreditive: scrisori în comerţul cu mărfuri, comisiune şi expediţiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte monede, cupone etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de I. C. Panţu. Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă*. Preţul broş. 2 corone (+ 10 bani porto.)

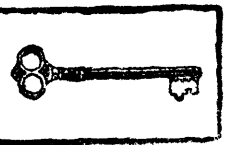
Săpun SCHICHT.

MARCA:

Cerbu şi Chela

Săpunul cel mai bun şi cu spor

şi prin urmare şi cel mai ieftin.

Nu conţine ingrediente străine vêtămătoare.

Se capetă pretutindenii

La cumpărare se se observe, ca pe fie care bucată de săpun se fie numele „Schicht“ şi una din mărcile sus indicate.

15-00.(725)

TIPOGRAFIA

A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijlôce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în poziţiune de a puté executa ori-ce comande cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ŞI COLORI.

CĂRŢI DE SCIINŢA, LITERATURĂ ŞI DIDACTICE

STATUTE:

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNŢĂ DUPĂ DORINŢĂ ŞI ÎN COLORI.

ANUNŢURİ.

REGISTRE ŞI IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.

BILANŢURİ.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI ŞI RESTAURANTE.

PREŢURİ-CURENTE ŞI DIVERSE BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, îndêrpt în curte. — Preţurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop şi la Eremias Nepoţii.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat sêu lunare.